

Världsmästarinna
ger tips för att lyckas

Populär byaförening
i Bredsel

Med äventyr
på skolschemat

Närproducerat hos
Uddens Hembageri

Älvsbybladet

NR 3 / 2009

INFORMATION FRÅN ÄLVSBYNS KOMMUN

Tema:
**Kommunens
organisation**

Tidigare världsmästarinnan

i skidskytte Magdalena Forsberg besökte Älvsbyn för några veckor sedan och föreläste om **att sätta mål och nå dem**. Föreläsningen var en del i projektet EntreprenörCentras satsning på ledarskap och anordnades i samband med ÄIF:s 100-årsjubileum.

För att man ska kunna nå ett mål som man satt upp krävs vissa saker, sa hon. Först och främst är det viktigt att sätta upp **realistiska mål**. Det gäller oavsett om jag vill gå ner i vikt eller klara någon särskild uppgift. Om målet är för högt förvandlas det till ett stopptecken. Målet ska väljas utifrån den bakgrund man har och där man står idag.

För att nå sitt mål är det bra att sätta upp **delmål**. Delmål är trappsteg på vägen som ligger nära i tid. Om man vill klara att springa 10 km så är bra delmål att klara 2, 4, 6 och 8 km. När man når ett delmål blir det en ledstjärna, en motivation att kämpa vidare.

När man har nått ett delmål ska man **berömma sig själv** så man får positiva kickar att fortsätta.

För att nå sitt mål och sina delmål gäller det att man verkligen har **viljan** att lyckas. Man måste ha viljan att göra det som krävs för att nå målet. För att nå ett mål måste man alltid göra något, prestera något, annars kommer man aldrig dit man vill. Därför är det viktigt att **fråga sig vad som krävs** för att man ska nå sitt mål redan när man sätter upp det (sluta småata, ta en joggingtur varje dag, prata ut med någon, bli tydligare i sin egen kommunikation, eller vad det nu kan vara) och om **jag verkligen vill göra det**. Om inte viljan att göra det som krävs finns inom mig, kommer jag aldrig att nå målet.

Sedan gäller det att **lita på sig själv**. Man måste tro på sin förmåga att lyckas och när tvivlet kommer är det viktigt att fokusera på målet och tänka att man klarar det. Man kan "lura" sig själv att tänka rätt tankar genom att skapa bilder i huvudet av sig själv i de situationer som kan vill uppnå.

På vägen till målet kommer det motgångar och misslyckanden. Då gäller det att se något positivt med det. Det finns alltid något att lära sig, något att lära sig att tänka på till nästa gång. Det är ju av misslyckandena vi utvecklas och lär oss som mest.

Kommunens organisation

Rubriken låter kanske tung och tråkig för många, men faktum är att det är ganska intressant när man börjar förstå hur det fungerar i kommunen.

Dessutom är det inte helt fel att känna till det, för kontakt med kommunen måste alla ha, förr eller senare.

I några artiklar ska vi förklara kommunens organisation. Förhoppningsvis kan det bidra till att det blir lite lättare att veta vem som gör vad i kommunen.

Politiker och tjänstemän

I kommunen arbetar ett antal tjänstemän. I kommunen finns också ett antal politiker. Men vem gör egentligen vad? Vad är skillnaden mellan deras olika ansvarsområden och sätt att jobba?

För en del är svaren på de frågorna enkla och självklara, men för väldigt många är det svårt att skilja på vad politiker och tjänstemän gör och vilka som gör vad.

Politiker

Politikerna är valda av alla som röstade i förra kommunalvalet. Innan valet hade partierna valt vilka av deras medlemmar som skulle vara valbara. Nästan alla kommunens politiker är politiker på fritiden. De sitter i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, i någon nämnd, i något utskott, råd eller i någon arbetsgrupp. För det är de alltså inte anställda men får ett arvode varje gång de är med på ett sammanträde, samt ersättning för förlorad arbetsinkomst från sitt vanliga arbete.

Förutom fritidspolitikerna finns en heltidsanställd politiker i Älvsbyn och det är kommunalrådet.

Politikernas uppgift är att skapa visionerna och målen för kommunens verksamhet och att bestämma vad de olika delarna av verksamheten får kosta.

För att kunna väljas till ett politiskt uppdrag i en kommun måste man vara bosatt i den kommunen.

Tjänstemän

Tjänstemännen är anställda och har vanlig lön för sitt arbete. De är naturligtvis inte

bara män utan minst lika ofta kvinnor. Deras uppgifter är att organisera, planera och leda verksamheten utifrån de mål och riktlinjer som politikerna har bestämt. Det är alltså tjänstemännen som bestämmer detaljerna i den kommunala verksamheten.

Förenklat kan man säga att politikerna bestämmer VAD som ska göras i kommunen och vad det får kosta medan tjänstemännen bestämmer HUR det ska genomföras.

Kommunala bolag

Kommunen äger via moderbolaget Älvsbyns Kommunföretag två dotterbolag, Älvsbyns Fastigheter och Älvsbyns Energi. De ansvarar för alla tekniska frågor i kommunen. I bolagens styrelser sitter personer som är politiskt valda. I de två bolagen är tjänstemän anställda för att leda bolaget utifrån det som styrelsen beslutar.

Älvsbyns Fastigheter sköter alla kommunens fastigheter; bostadshus, byggnader för verksamhet (som skolor och förvaltningsbyggnaden) och alla anläggningar (som badhuset och Kanis).

Älvsbyns Energi levererar fjärrvärme och sköter renhållning, gator och vatten och avlopp.

Syftet med att flytta alla tekniska frågor till bolagen var att samordna kommunens resurser. Tidigare fanns till exempel två organisationer för fastighetsskötsel.

Organisationen förr och nu

Det har snart gått tre år sedan en ny organisation infördes i Älvsbyns kommun. Den gäller både politisk verksamhet och förvaltning.

Syftet med den nya organisationen var att skapa en enhetlig och tydlig ledning i kommunen. Det var också att skapa en helhetssyn på hela den kommunala verksamheten. Ytterligare ett syfte var att skapa en effektiv intern och extern serviceorganisation och minska de administrativa kostnaderna. Att stärka kommunfullmäktiges roll och inflytande över de olika verksamheternas kostnader var också en viktig del i syftet.

Nämnderna

– Bakgrunden till att detta var nödvändigt var att kommunstyrelsen (KS) hade svårt att styra över verksamheterna som låg under olika nämnder. KS hade så kallad uppsiktsplikt men inget mandat att förändra verksamheten. Kostnaderna för verksamheterna överskred ständigt budgeten, men när nämnderna inte höll budget krävdes en lång beslutsprocess för att genomföra de åtgärder som krävdes, säger kommunchef Magnus Nordström.

– I den nya organisationen ligger all verksamhet direkt under kommunstyrelsen. KS har ansvaret för verksamheten, personal och ekonomi och i och med det har beslutsprocessen kortats. Nämndernas uppgift är att föreslå målen för verksamheten och att planera, utvärdera och följa upp den. Många beslut som förr togs i nämnderna tas alltså idag i KS.

När den nya organisationen genomfördes minskades antalet ledamöter i nämnderna från nio till sju.

I nämndernas ansvar ingår också att ta de myndighetsbeslut som hör till deras verksamhet, till exempel olika tillståndsfrågor. En del sådana frågor har nämnderna överlåtit till tjänstemännen att besluta om. Ofta finns då ett tydligt regelverk för hur den sortens frågor ska behandlas.

Resultatenheter

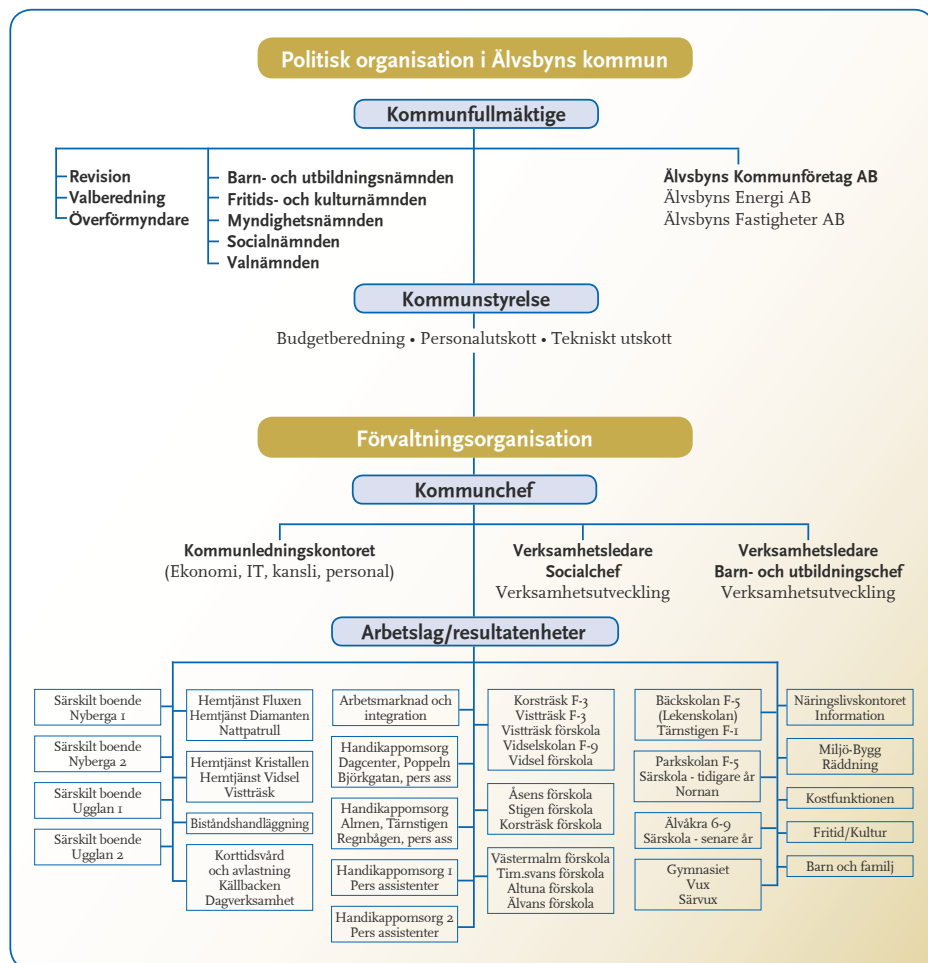
Förr var kommunen organiserad i fem förvaltningar med var sin förvaltningschef. Dessa var socialförvaltningen, barn- och utbildningskontoret, fritid och kultur, tekniska kontoret samt ledningskontoret.

Verksamheterna i förvaltningarna finns kvar men i den nya organisationen är de uppdelade på 28 olika resultatenheter som lyder direkt under kommunchefen. Varje resultatenhet har en enhetschef som ansvarar för arbetsledning och hur verksamheten i enheten fungerar. Några

exempel på resultatenheter är fritid och kultur, miljö-bygg och räddning, näringslivskontoret, gymnasiet, de olika rektorsområdena inom skola och förskola och de olika äldreboendena och grupperna inom hemtjänsten och omsorgen om funktionshindrade.

– Denna förändring genomfördes för att politikerna ville ha en huvudansvarig chef för all verksamhet och inte fem förvaltningschefer, säger Magnus Nordström.

Som stöd för kommunchefen finns idag också en socialchef och en barn- och utbildningschef som ansvarar för att leda och utveckla verksamheten i de två största verksamhetsområdena.

Kommunledningskontoret serverar alla

I den nya organisationen finns också en helt ny enhet som heter Kommunledningskontoret (tidigare Stöd och service).

Dess uppgift är att serva politikerna, resultatenheterna och allmänheten med administration, information och mycket annat.

– Här hamnar alla allmänna frågor, säger Gunilla Lundin, administrativ chef och ansvarig för kommunledningskontorets verksamhet.

Kommunledningskontoret är uppdelat i fyra avdelningar. Kansliet är den största och ansvarar för hanteringen av politiska ärenden (diarieförning, information till politikerna, protokoll med

mera), övrig administration, telefoni och lokalerna i kommunhuset.

IT-avdelningen ansvarar för kommunens bredbandsnät och för all intern och extern datakommunikation.

– I ett projekt som pågår till oktober 2010 håller vi på att införliva resultatenheternas all IT-verksamhet till IT-avdelningen, säger Gunilla Lundin.

Ekonomiavdelningen och personalavdelningen hör också till kommunledningskontoret. De sköter ekonomi och personalfrågor för hela den kommunala verksamheten.

På kommunledningskontoret arbetar 30 personer, fördelade på 28,25 tjänster.

– Alla avdelningar jobbar både internt och externt med kontakter bland såväl kommunanställda, politikerna och allmänheten, säger Gunilla Lundin.

Utvärdering och utveckling

Tidigare i år gjordes en utvärdering av den nya organisationen för att man skulle kunna se vad som fungerar som det var tänkt och vad som behöver utvecklas.

I utvärderingen som gjorts av Öhrlings Pricewaterhouse Coopers, har man tittat på de tio mål som kommunen ville uppnå med den nya organisationen och utifrån dessa gjort intervjuer med tio politiker och fyra tjänstemän samt låtit två grupper föra en dialog om organisationen. Den ena gruppen var verksamhetsansvariga och den andra mellanchefer.

Utifrån detta har man kommit fram till att sex av målen har nåtts, men att det ändå finns saker som behöver utvecklas. Fyra av målen har man inte nått. Här följer en kort sammanfattning av vad utvärderingen säger om de tio målen.

Tydlig ekonomisk ledning i kommunen – uppnått

Förr ansågs det svårt att få nämnderna att göra besparingar. I den nya organisationen är ekonomistyrningen tydlig, men verksamhetsstyrningen kan utvecklas och bli ännu tydligare, genom att tydliggöra politikernas och tjänstemäns roller ytterligare och vikten av att de agerar i enlighet med tagna beslut.

Tydlig ledning i bolagen – inte uppnått

De kommunala bolagen saknar en tydlig struktur för styrningen av deras verksamhet. De får uppdrag från olika instanser idag – Kommunfullmäktige (KF), Kommunstyrelsen (KS), Kommunföretag AB (ägaren) och tekniska utskottet. Det behöver tydliggöras hur bolagen ska styras och vilka roller de olika

instanserna har. Kommunikationen mellan kommunen och bolagen behöver förbättras.

Helhetssyn – uppnått

Det finns förutsättningar för en helhetssyn både politiskt och tjänstemannamässigt eftersom rollerna mellan politiker och tjänstemän är tydlig och det är en förvaltningschef som leder all verksamhet. Dock återstår att implementera synsättet full ut.

Effektiv serviceorganisation – uppnått

Kommunledningskontoret har effektiviserat serviceorganisationen och den utökade delegationsrätten gör att besluten fattas närmare medborgarna. Däremot är organisationens olika delar och ansvar ännu inte kända för alla, även bland de anställda. Detta bör tydliggöras och informeras om ytterligare.

Stärka fullmäktiges roll – inte uppnått

Fullmäktiges roll har inte stärkts med den nya organisationen. Debatten i fullmäktige har minskat. I stället sker debatten i KS och budgetberedningen och när besluten ska tas i fullmäktige återstår så att säga inget att diskutera. Såväl politiker som tjänstemän menar att detta är en fråga som är upp till politikerna. De har möjlighet att begära ordet och debattera. Utvärderingen ställer också frågan om fullmäktigeledamöterna behöver mer information inför debatt och beslut.

Budgeten ska fastställas i juni – inte uppnått

För att verksamheterna ska få mer tid att anpassa sig till fastställda ekonomiska ramar är en av organisationens mål att budgeten för kommande år ska fastställas redan i juni. Detta har inte ännu gjorts och det finns en oenighet om det är bra eller dåligt att fastställa den så tidigt bland såväl politiker som tjänstemän och i de kommunala bolagen

Investeringsbudgeten ska vara en rambudget – inte uppnått

Ett mål i organisationen är att investeringsbudgeten ska vara en rambudget för stora investeringar. Utvärderingen kommer fram till att investeringsbudgeten har utvecklats, men ännu inte är en rambudget för enbart stora objekt.

Förändrade nämndsuppgifter – uppnått

Organisationen har gett nämnderna ändrade uppgifter. Detta fungerar bra, men det finns en del områden som bör utvecklas. Nämndernas roller och riktlinjer behöver tydliggöras ytterligare så att till exempel deras uppföljning och utvärdering av verksamheten

görs och rapporteras till KS. Nämnderna bör också i större utsträckning se framåt och skapa visioner för hur verksamheten ska bedrivas i framtiden.

Ny roll för kommunstyrelsen – uppnått

KS har ansvaret för hela kommunens ekonomi och verksamhet. Många beslut som förtogs i nämnderna tas idag i KS. I det stora hela har KS vuxit in i sin nya roll, enligt utvärderingen, men det finns också flera områden där KS behöver utvecklas ytterligare.

Till exempel så behövs bättre information till anställda och allmänhet om var man ska vända sig med olika frågor.

Två utskott, tekniska utskottet och personalutskottet, är knutna till KS. Kommunikationen mellan utskotten och KS behöver förbättras.

En del politiker anser att det blivit en maktkoncentration till ett fåtal politiker. Ledamöterna har inte behövliga fackkunskaper i de olika verksamheterna är annan kritik som kommer fram i utvärderingen. Arbetsbördan har blivit för stor för KS:s ledamöter är ytterligare en synpunkt.

Enligt utvärderingen är det viktigt att dessa och liknande frågor diskuteras i KS och att eventuella nödvändiga förändringar genomförs.

Ny tjänstemannaorganisation – uppnått

Den nya tjänstemannaorganisationen har tydliga funktioner, delegationer och tydligt ekonomiskt ansvar. Den nya enheten, kommunledningskontoret, har medfört rationellare hantering och ökad kvalitet i de frågor som hör dit. Dock har de administrativa kostnaderna inte minskat med 3 miljoner kronor som är ett av målen med organisationen. I de kommunala bolagen har de administrativa kostnaderna till och med ökat.

Ett mål i organisationen är att ingen arbetsledare ska ha mer än 20 medarbetare. De flesta har fler. Administrativa göromål tar för mycket av deras tid, så att de till exempel inte hinner delta i arbetsprocessen, vilket det är tänkt att de ska i den nya organisationen.

Slutsats

De flesta är positivt inställda till den nya organisationen och vill fortsätta att utveckla den. Det finns en röd tråd, en helhetssyn i hela den kommunala verksamheten. Konkurrensen mellan nämnder är borta och det finns mer av ett koncerttänk. Det är viktigt att politiker och tjänstemän står för det tänket och arbetar för att utveckla det i verksamheten.

De flesta menar också att nämndernas roll bör ses över. En del anser att nämnderna bör tas bort och att det i stället bör finnas utskott till KS som ansvarar för vissa frågor.

Vad gör en administrativ chef?

Gunilla Lundin är administrativ chef i kommunen. Det innebär att hon leder, planerar och organiserar verksamheten i de fyra avdelningarna i kommunledningskontoret.

Kommunledningskontoret utgör ledning och stöd till den kommunala verksamheten och den politiska organisationen.

– Uppgifterna i avdelningarna är väldigt olika. Det är fyra helt olika områden; personal, administration, ekonomi och IT. Jag tycker det är spännande och roligt att ha den bredden i verksamheten. Min uppgift är framför allt att samordna avdelningarnas ansvarsområden och arbete, säger Gunilla.

I tjänsten ingår även att vara operativ chef för kansliet. I de övriga tre avdelningarna finns en avdelningschef.

En vanlig arbetsdag består ofta av många möten med olika personer inom och utom kommunen och med den egna personalen.

– När det inte är möten håller jag på med planering, uppföljning, budget och praktiska problem i det dagliga arbetet. Jag får många telefonsamtal med alla möjliga frågor, allt från

strategiska frågor till praktiska saker som till exempel att vi inte har någon som delar ut posten i morgon.

En viktig del i arbetet är att planera, samordna och följa upp verksamheten och de olika förbättringsprojekt som avdelningarna ständigt har igång.

– Just nu pågår till exempel ett projekt inom IT för att inlemma all kommunal IT-verksamhet till avdelningen. Vi har också ett projekt för att samordna pool- och vikarepersonal. Vi håller på med en ny dokumenthanteringsplan och ekonomiavdelningen har infört ett nytt budgetsystem.

Akademisk examen

För ett sådant här chefsjobb ska man ha en akademisk examen av något slag, gärna med kurser i juridik och ekonomi.

– Man måste vara bra på att planera och organisera. En stor del av jobbet är att få ihop de olika delarna i helheter. Och så tror jag det är bra med stor uthållighet, säger Gunilla.

Hon tycker att det är ett roligt och stimulerande arbete.

Gunilla Lundin är administrativ chef i Älvsbyns kommun.

– Det bästa är variationen, att det är så många olika arbetsuppgifter och kontakten med människor.

– Jag tycker inte att det finns något direkt negativt med jobbet, men arbetsbelastningen kan vara hög ibland och då är det svårt att hinna det man vill i tid. Det kan också vara en utmaning att på ett pedagogiskt sätt förklara hur en kommun fungerar och vad som är skillnaden mellan mig och en politiker. Många tror att jag fattar beslut som egentligen politikerna tar.

NOTISER

Vägen blir bättre

Visste du att vägen till Lillkorsträsk är en enskild väg? Det betyder att de som äger en fastighet längs vägen är ansvariga för att sköta den. Varken transportstyrelsen (där fd vägverket ingår) eller kommunen underhåller alltså vägen, utan byborna gör det genom sin vägförening.

Vägen till Lillkorsträsk har länge behövt förbättras och i höst blir det av. Föreningen, det vill säga byborna själva, har gjort underarbetet och tagit fram en specifikation på vad som ska göras. Arbetet utförs av en firma samt med egna insatser från föreningsmedlemmarna.

Föreningen har fått ett bidrag från transportstyrelsen. Det räcker till att göra vägen bättre, men smalare med mötesplatser. Bidraget täcker 65 procent av den totala kostnaden. Resten står föreningen själva för.

Ungdomsting

Den 22-23 september hölls det tredje ungdomstinget i Älvsbyn. Elevrepresentanter från alla klasser i högstadiet och gymnasiet samlades i fullmäktigesalen i kommunhuset och träffade politiker och tjänstemän. Eleverna hade med sig synpunkter och önskemål från sina klasskamrater vad kommunen ska satsa på, vad som behöver byggas, ordnas och förbättras.

Ungdomstinget är ett sätt för politiker och tjänstemän att få veta vad ungdomarna i Älvsbyn

vill och även ett sätt att skapa intresse bland dem för kommunpolitiska frågor.

Nya återvinningscentralen

En helt ny återvinningscentral kommer att byggas i anslutning till Altuna industriområde. Den blir på västra sidan om Industrileden, ungefär i höjd med Älvsbyns Energi. Anläggningen börjar byggas i höst och beräknas vara klar att börja användas till våren. I och med det stängs återvinningscentralen i Korsträsk.

Avlastningsrampen blir större och bredare än den nuvarande. Det blir med andra ord kortare köer och snabbare tömningar. Totalt sett blir det också mindre bilkörning till ÄVC eftersom den blir närmare för de flesta i kommunen.

Näringslivskontoret

Utvecklingsenheten i Älvsbyns kommun har bytt namn till Näringslivskontoret.

Nya telefontider

Konsumentvägledningen i Älvsbyn har nya telefontider: Måndag och tisdag klockan 8.30 - 9.30. Telefonnummer 0929-171 31.

Nya enheter

Kommunens avdelning för individ- och familjeomsorg håller på att förändras. Resurser för barn och familjer slås ihop med skolhälsovården till "Barn- och familjeenheten". Resurser för integrationsfrågor, arbetsmarknadsfrågor, försörjningsstöd och stöd för människor med miss-

bruksproblematik kommer att bilda en egen enhet som går under arbetsnamnet "Enheten för arbete och integration".

NYANSTÄLLDA

Ulla Lundberg är ny ekonomichef i kommunen.

Lars Eriksson är ny IT-tekniker.

Byn där Storforsen är vardag

Trots att det bara bor knappt 120 personer i Bredsel så har Bredsels Bygdegårdsförening drygt 300 medlemmar. Förklaringen är att föreningen ordnar så många trevliga aktiviteter så "alla" vill vara med.

Senast var det byadagen i början av augusti. Då var det så mycket folk så bilarna stod parkerade längs en stor del av byavägen. Ungdomssektionen bakade mjukkaka i bagarstugan. Till den stekte man fläsk och gjorde "Bredselskebab" något som var väldigt populärt.

– Det var en lång kö av sugna besökare och alltihop tog slut på 45 minuter, berättar Tommy Lundh som är en av dem som är med i föreningens styrelse.

– Trubadur, loppis, hoppborg och ponnyridning hade vi också ordnat, säger Anna Orädd som också är med i styrelsen.

– Vi hade även gjort tröjor och kepsar med Bredselstryck som vi sålde, tillägger ordföranden Cenneth Johansson.

Föreningsfest, pubkvällar, cafékvällar, paltfest, nyårsfest med knytkalas och majbrasa är exempel på annat som föreningen ordnar varje år.

– När Ewerth Ljusberg var här i maj var det fullsatt och när Nick Borgen var här i juni var det också mycket folk, berättar Marina Lundberg.

Behöver pump

När det är aktiviteter i bygdegården kan man också fynda i föreningens loppis.

– Folk skänker saker som de inte längre behöver och vi har allt framme för det mesta.

Varje år säljer vi för några tusen kronor, berättar Inger Wande.

Det är ett behövt tillskott i föreningskassan. Det är nämligen inte bara för bygdegårdens skull som föreningen ordnar så mycket.

– Vi måste få in pengar för att värma bygdegården. Den är eluppvärmd och byggd med värmeslingor i taket. Räkningen går på 40 000 per år. Allt vi får in går till den, säger Birgitta Sjölund Graf, föreningens kassör.

Nu hoppas föreningen på att få ett bidrag från kommunen för att installera en värmepump. Genom Bygdegårdarnas Riksförbund kan de nämligen få hjälp att ansöka om ett bidrag från Boverket på halva kostnaden, om kommunen går in med 30 procent. Då behöver föreningen bara stå för 20 procent själv.

Hustomten Manne

Ett annat sätt att få in pengar är att hyra ut bygdegården och bagarstugan som hör till den. Gården används flitigt till exempel till födelsedagskalas, bröllop, dop och föreningsmöten av olika slag.

– Att hyra bagarstugan är väldigt populärt. De som hyr den får bästa möjliga service av 81-årige Manne Lundberg som eldar i den så den är varm och klar att börja använda när de kommer. Han fixar ved, håller den varm och när de är klara tömmer han askan och städar. Han gör ett så fantastiskt jobb så till och med en del som har egna bagarstugor hyr den här tack vara hans service, berömmar David Dahlberg.

Från Bredselsberget och andra platser runt byn är det vacker utsikt över Storforsen.

– Man blir nog lite hemmablind. Men ibland när man har gäster som inte varit här förut blir man påmind om hur mäktigt den är och hur lyckligt lottade vi är som bor intill den. Det är alla i styrelsen överens om.

Titta gärna på bygdegårdens hemsida www.bydegardarnabd.selbredsel och läs föreningens skojfriska blogg: www.bredsel.blogg.se

Några glimtar från byadagen i Bredsel 2009:

Vill du att din förening ska presenteras i Älvsbybladet?

Kontakta Älvsbyns kommun, tfn 0929-170 00, eller e-post: redaktor@alvsbyn.se

Styrelsen för Bredsels Bygdegårdsförening, bakre raden från vänster: ordförande Cenneth Johansson, Inger Wande, Tommy Lundh och David Dahlberg. Främre raden: Marina Lundberg, Anna Orädd och Birgitta Sjölund Graf.

Friluftsliv och äventyr i skolan

Skolan började för en dryg månad sedan och på Älvåkra håller klasserna 6-9 och deras lärare och fritidspedagog för fullt på att planera och genomföra aktiviteter i friluftsliv och äventyr.

Sexorna ska ha en heldag i början av oktober med äventyr i samhället, samarbetsbanor i sporthallen och ett uppdrag på kvällen i skogen. I grupper ska de befria "Eleonor" en tjej som har blivit tillfångatagen. För att klara uppdraget måste de akta sig för "väktare" som närmar sig om de inte håller ihop gruppen.

– Övningen går ut på att samarbeta och hålla ihop gruppen. Den är lärorik samtidigt som den är rolig och spännande, berättar fritidspedagog Maria Lindberg.

Sjuorna kommer antingen att cykla till Djupträsk till våren, där de övernattar i militärtält, som förra årets sjuor gjorde.

– Eller så blir det ett vinteräventyr för dem i stället, med skidor och att prova på att ramla i en vak. Vi har inte bestämt ännu vilket av dem vi ska göra i år, säger Maria Lindberg.

Paddla och vandra

Åttorna ska paddla i Vistån. Det blir till våren

och de kommer att övernatta i tält på badplatsen i Visträsk.

Niorna har redan genomfört sin aktivitet, en vandring längs Eliasleden i Svensbyn. De byggde egna vindskydd och sov i en natt.

– Eleverna i nian var indelade i grupper som hade ansvar för var sitt område, till exempel göra mat och eld, bygga vindskydd, allemansrätten och skador/nödsituationer. De tog reda på vad man ska tänka på när det gäller deras ansvarsområde och redovisade för varandra innan de olika aktiviteterna började.

Bilden på tidningens framsida är från niornas vandring.

Äventyrsamordnare

Fyra pedagoger ingår i en grupp äventyrsamordnare i kommunen. I början av december ordnar de äventyrsdagar i Laver för alla kommunens elever i klass 5 och 8.

– De får en uppgift som ska lösas med hjälp av olika samarbetsbanor. På olika sätt har banorna och uppgiften en koppling till det historiska samhället Laver. Åttorna har dessutom ett uppdrag att ta reda på fakta om organiserad brottslighet, berättar Maria Lindberg.

– Äventyrsdagen spänner över flera skolämnen och uppgiften är spännande, lärorik och tränar samarbetsförmågan.

FÖRETAGSNYTT

Arctic Falls

Bil- och bildelstestbolaget Arctic Falls bygger en testanläggning på Finnåsheden, mellan plantskolan och Vidsel, en investering på 20 miljoner kronor. Det blir 180 000 kvadratmeter snö- och isbanor som ska användas av en enda däckkund. De tre testanläggningarna som Arctic Falls har sedan tidigare kommer att fortsätta att användas som hittills.

Älvsby Källa

Invigningen av Älvsby Källa var mycket välbesökt. Uppskattningsvis 600 personer kom och såg fabriken, festligheterna och lyckönskningarna. Älvsby Källa levererar vatten till två stora svenska distributörer inom handelssektorn och till en holländsk. Man har även långtgående förhandlingar med en stor svensk aktör som använder mycket vatten för eget bruk, en dansk leverantör samt importörer i Kina, Dubai och Spanien.

Carinas Må Bra-Tips

Använd dig av örnperspektiv för att se klart!

Allt känns så rätt och med erfarenhet vet du att du lyckats förr. Då plötsligt händer det! Livet blir inte som du tänkt dig! Du kan inte just då förstå varför!

När känslolivet tappar fotfäste, ja då känns det tungt och ju mer du försöker hitta en förklaring desto mer stressad blir du.

För att ta sig ur en insyltad stressig situation är det bra att använda sig av tankeverktygen "gilla läget" och "örnperspektiv".

Att gilla läget handlar bland annat om att acceptera hela sig själv, att säga högt till sig själv "det är okey, det här går bra, det löser sig, det vet jag".

Ta samtidigt hjälp av att se situationen från ovan, från ett så kallat örnperspektiv; tänk dig att du flyger högt som en örn, glider lugnt och fridfullt genom luften och spanar ner på allt och alla. Uppifrån ser allt där nere så pyttelitet ut och distansen ger oss den hjälp vi behöver för att se klart på vår livssituation. Genom att se på sin tillvaro från ett örnperspektiv får man lättare förklaringar till varför det inte blev som man hade tänkt sig. Att förstå kan hjälpa dig att släppa onödiga funderingar som bara stjälar energi. I stället kan du ta itu med nya utmaningar.

*Carina Malmgren
friskvårdskonsulent, Älvsbyns kommun*

Tårtor med purfärska ingredienser

De har gillat att baka sedan de var små. Pär bakade till och med så mycket när han var liten så han blev utslängd ur köket! Därför låg det nära till hands att starta ett bageri när han behövde ett komplement till jobbet som avbytare.

– Vi hade funderat på det innan och hade samlat på oss en del bagerimaskiner. När huset intill vårt blev till salu och jag hade allt mindre jobb slog vi till, berättar han.

Den 1 mars 1997 öppnade Pär Johansson och Nickan Olshäll Uddens Hembageri i Östra Lillkorstråk.

– Tanken var det skulle vara ett deltidsjobb för Pär. Han skulle göra tårtor och smörgåstårter på beställning. Vi fattade inte att det var möjligt att ha en butik här, tillägger Nickan.

Det visade sig på en gång att folk ville komma dit och handla och att de dessutom ville köpa mycket mer bröd än Pär och Nickan hade föreställt sig.

– I samma veva blev jag uppsagd från mitt jobb och det var bra för det behövdes från första början att vi jobbade i bageriet båda två.

Tidiga morgnar

Varje morgon klockan åtta när butiken öppnar kommer några kunder och vill köpa dagsfärskt bröd. På fredagar är de alltid minst fem-sex personer.

– Vi har många stamkunder som regelbundet beställer bröd. Vi har också en hel del kunder som jag ringer till de dagar vi bakar just de bröd som de vill ha. Vi säljer allt vi hinner baka, säger Nickan.

Matbröd, hårt bröd, bullar, kakor, gobitar, tårtor och smörgåstårter ingår i sortimentet. Varje morgon bakar de vissa sorter. Brödet ska vara färdigt, kallnat och förpackat klockan åtta, så att bagaren är uppe tidigt är ingen myt. Pär börjar varje morgon klockan två med att sätta degar. Nickan börjar oftast någon gång mellan fyra och fem, men ibland klockan tre och ibland vid sju - halv åtta, beroende på hur mycket som ska bakas den morgonen.

Egna odlingar

Det mest fantastiska med brödet från Uddens hembageri är den höga kvaliteten. Allt bröd bakas på samma sätt som man gör hemma, med liknande recept och naturliga ingredienser.

– Vi köper allt så närproducerat som möjligt och bär och grönsaker till tårtor och smörgåstårter odlar vi själva i så stor utsträckning som möjligt. När det är säsong kan de vara plockade strax innan tårtorna ska bakas, berättar Nickan.

Ja du läste rätt! Förklaringen till att en hallon- eller jordgubbstårta från Udden på sommaren verkligen luktar hallon eller jordgubbar är att bären är plockade i det egna landet strax innan tårtan du köper bakades. Snacka om purfärskt!

Blåbärskakorna är gjorda på bär som de plockat själva på Kanisberget, morots- och squashkakorna är gjorda på egna grönsaker och smörgåstårterna är fyllda och garnerade med egen sallad, purjolök, dill, persilja med mera.

– Vi odlar för att det är så roligt och använder våra egna produkter i brödet för att då blir det så gott som vi vill ha det, säger Pär och får medhåll av Nickan.

– Vi har försörjt oss på det här i 12 år men har lagt många, många fler timmar på arbetet än vi kan ta betalt för. Men vi gör det för att det är roligt, och livskvalitet kan ju inte mätas i pengar.

Uddens squashkaka

3 ägg
3 dl socker
1 dl farinsocker
1½ dl vetemjöl
2 tsk bakpulver
1 tsk salt
2 tsk vaniljsocker
2 tsk kanel
2 krm riven muskotnöt
1 krm malen nejlika
1 dl hackad mandel eller nötter
2½ dl olja
4 dl riven avrunnen squash

Gör så här:

Slå på ugnen på 175 grader. Riv squashen och låt den rinna av i durkslag. Vispa ägg, socker och farinsocker poröst. Blanda vetemjöl och bakpulver och vispa ner i smeten. Rör ner övriga ingredienser.

Häll smeten i en smord och bröad form ca 22-25 cm i diameter. Grädda i 175 grader, cirka 40 minuter.

Gläsera eventuellt med citronglasyr. Gör glasyren på ca en matsked vatten, lite citronsaff och/eller rivet skal och vispa ner så mycket florsocker så att glasyren går att stryka ut på kakan utan att rinna.

ÄLVSBYBLADET

Ansvarig utgivare
Magnus Nordström

Redaktör
Peter Lundberg

Adress
Älvsbyns kommun, 942 85 Älvsbyn
www.älvsbyn.se
Tfn: 0929-170 00 vx, fax: 0929-174 00

Text/reportagefoto
Elisabet Nordebo

Original/Tryck
Älvsby-Tryck AB, Älvsbyn

ÄLVSBYNS KOMMUN